

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Preteklost sedanjosti.

Stari Rimljani so imeli pregovor: »Zgodovina je učiteljica življenja.« O življenju poroča, življenje uči. Socialna dejanja posameznikov, vasi, okrajev, mest, pokrajin, države, naroda, človeštva: to je predmet zgodovine. Kar je zasebnega značaja, ne spada v njeno področje. Iz nje se zrcali življenje prejšnjih rodov sedanjim in bodočim ne samo kot spomin, marveč tudi kot opomin, pouk, svarilo in bodrilo.

Kako raste posameznik iz deteta in mladeniča v moža, tako raste tudi narod. Kakor je človek organizem, sestavljen iz organov (udov), tako je tudi narod velika organska celota, ki jo sestavljajo še bolj ko posamezniki socialne skupine. Kakor v posamezniku, ostane tudi v narodu počelo življenja bistveno nespremenjeno. In to je glavni razlog za kontinuiteto (bistveno trajnost, nepretrganost) življenja. Za narod velja kakor za poedinca: Duh je, ki oživlja.

Današnja številka »Slovenskega gospodarja« je posvečena duhu, ki je naš narod oživljal v preteklosti in ki bo iz njega narod živel tudi v bodočnosti. To je duh narodni in krščanski. Za svoj organ na Slovenskem štajerskem si je ta duh izbral Tiskarno sv. Cirila, našo slavno jubilentinjo. Kako skrbno je tiskarna tega duha gojila, kako uspešno ga je po svojih knjigah, knjižicah, časnikih in listih nosila v slovenske domove, kako je za njega žrtvovala, kako je sama zanj in z njim trpela, kako krepko ga je branila ter naposled dovedla do zmage: o tem poročajo sestavki v naši prilogi.

Ne bo pa odveč, ugotoviti na tem mestu dvoje: prvo je politično teženje našega naroda. Kdor ga hoče prav razumeti, ga mora priučiti iz njegove zgodovine. Vedno smo se borili za svojo avtonomijo, odnosno za samoupravo. Ta borba je potekla iz narave našega naroda, ki je skozinskoz demokratičen narod, kakor jih je malo na svetu. Diktirala pa nam je to borbo tudi naša osnovna težnja po ohranitvi slovenske samobitnosti, za katero smo smatrali resnično samoupravo kot najučinkovitejše in najtrdnjše jamstvo. Tako je med nami bilo: to dokazuje 50letnica Tiskarne sv. Cirila in zgodovina 18 let starejšega »Slovenskega gospodarja«. Kako zlo je, da se to poglavito teženje našega naroda še ni uresničilo: to spričuje sedanjost. Da se bo zaželjena prenova notranjega življenja v naši državi izvršila skladno s temeljnimi tež-

njami našega naroda: to pričakujemo od bližnje bodočnosti.

Drugo, kar hočemo ugotoviti, pa je pomen prosvete za življenje naroda. Naši veliki predniki s Slomšekom na čelu so bili globoko prepričani, da more naš narod vzdržati življenjsko borbo in tekmo z drugimi večjimi narodi edino le z ustvarjenjem in izpopolnjenjem narodne kulture in prosvete. Takšna kultura nam daje pred svetom legitimacijo (upravičenje) za obstoj. Kot no-

V NAŠI DRŽAVI.

Knez-namestnik Pavle se je vrnil 6. septembra v Belgrad. Knez je imenovan za konjeniškega brigadnega generala.

Knez namestnik Pavle se je odpeljal dne 7. septembra iz Beograda nazaj v Bohinj.

Ministrski predsednik in zunanji minister Stojadinovič se je vrnil 6. sept. v Pariza v Beograd. V Parizu je imel lolga posvetovanja s francoskim ministrskim predsednikom Lavalom in bil sprejet tudi od predsednika republike Lebruna. Po povratu je izjavil g. Stojadinovič med drugim tudi to, da je on zadovoljen z uspehi poti v Pariz, in z njimi je lahko zadovoljen tudi ves naš narod.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Ženevi se Italija in Abesinija ne bosta pobotali. Zadnji poskusi za poravnavo spora med Italijani in Abesinci so se odigravali zadnje dni pred svetom Zveze narodov v Ženevi. Na seji 6. septembra sta se sprla zastopnik Italije in Abesinije tako, da je italijanski odposlanec ogorčeno zapustil svoj sedež in je pri odhodu skozi vrata iste močno zaloputnil za seboj. Razžaljena Italijana so se na vse načine pogovarjali, dokler ni popustil v toliko, da je bil zvečer 6. septembra navzoč pri seji sveta Zveze narodov in so sestavili ob tej priliki svet petorice. V tem svetu so zastopniki sledečih petih držav: Francije (Laval, francoski ministrski predsednik), Angleška (Eden), Španije (Madariaga), Poljske (Beck, zunanji minister), Turčije (zunanji minister Ruždi Aras). Ta odbor je prejel nalogo, da predloži svetu Zveze narodov v najkrajšem času spravne pred-

trajni, narod ohranjujoči živelj pa deluje, ako so njenih dobrin deležni ne samo vsi stanovni in sloji naroda, marveč tudi po možnosti vsi posamezniki. Iz tega sledi kot nujna posledica za vsakogar, zlasti za vso našo mladino opomin: Izobrazuj se! Duh, ki smo ga podedovali od svojih idealno-delujočih prednikov, duh slovenstva in katoliškega krščanstva, naj raste v tebi in iz tebe se naj širi med narod. Tako najboljšo vračamo narodu, kar smo od njega prejeli. Drugače ostanemo njegovi dolžniki in nehvaležni sinovi.

loge. Ob času, ko krpajo v Ženevi poslednje pomirjevalne poskuse, je proglasila Abesinija splošno mobilizacijo in je Angleška izdala proglas, da se mobilizira vsa rezervna angleška mornarica.

Mussolini zavlačuje. Zgoraj poročamo, kako zavlačujejo na vse mogoče načine v Ženevi pri svetu Društva narodov poravnavo italijansko-abesinskega spora. Ni dovolj, da gre cela zadeva polževo pot v Ženevi, sedaj že predlaga Mussolini posebno konferenco v Stresi na Italijanskem. Teh posvetovanj bi se udeleževal on Mussolini ter francoski in angleški zunanji minister. Ob tej priliki bo predlagal Mussolini, naj bo rešeno abesinsko vprašanje tako, kakor se je izmotala svojčas Anglija iz grozečih zaprek v azijskem Iraku. V Iraku si je zagotovila Angleška kljub vzpostavitvi kraljestva s posebno pogodbo pravico, da gradi po vsem ozemlju svoje trdnjave in letališča. Ako bi priznale velesile isto stališče Italiji v Abesiniji, bi bil tozadevni spor med Abesinci in Italijani takoj rešen ter za vsem poravnanim.

Nekaj o političnih razmerah v srezu Šmarje.

(Dopis iz Šmarja pri Jelšah.)

Nekoliko politične zmede in nejasnosti povzročata med nami bližina Hrvatske. Če je nemškutarsko in JNSarsko vplivanje prikrito, nejasno in megleno, je hrvatski vpliv toliko bolj odločen in kričav in se poslužuje vseh, tudi demagoških sredstev, ki prehajajo čisto naravnost v smešnost (n. pr.: dr. Korošec je preprečil izvoz živine v Italijo, dr. Maček pa dvignil jajca za 5 par). Vprav radi te pretiranosti in nestvarnosti pa pokret izgublja na trdnosti, ker naš trezno in razumno misleči človek uvideva nestvarnost in nemogočnost idej, ki so radi svoje preti-